

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa M. J.
przeciwko X. J.
o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 stycznia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 7 października 2020 r., sygn. akt X Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5400 zł
(pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej

pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 7 października 2020 r. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na istnienie potrzeby wykładni art. 52 § 2 k.r.o. poprzez wyjaśnienie kilku pytań prawnych.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury Sądu Najwyższego przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej zawierającej szczegółowe omówienie wątpliwości interpretacyjnych, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, przytoczenia odpowiednich orzeczeń (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.).

Powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga zatem wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich

dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wyводу, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2020 r., V CSK 351/19, niepubl.)

Tymczasem skarżący w skardze powołał się na istnienie potrzeby wykładni art. 52 § 2 k.r.o., którą sprowadził się do sformułowania kilku pytań, „czy zaistnienie ważnych powodów (wskazanych w art. 52 § 1 KRO) w dacie wniesienia powództwa skutkuje „automatyzmem” wskazania właśnie tej daty (tj.: daty wniesienia powództwa), jako momentu czasowego, w którym wspólność małżeństwa winna ustać, czy też możliwe jest określenie innej daty (pomiędzy datą wniesienia powództwa, a datą wydania wyroku) ustania wspólności majątkowej małżeńskiej, co równałoby się z możliwością orzeczenia ustania wspólności od dnia następnego po dniu zawarcia małżeństwa, aż do daty wydania wyroku? Czy do ustanowienia rozdzielności majątkowej z datą wniesienia powództwa niezbędne jest zaistnienie (poza ważnymi powodami) przesłanek wyjątkowych, określonych w art. 52 § 2 zd. 2 KRO? Czy zaistnienie ważnych powodów i wyjątkowych wypadków (wskazanych w art. 52 § 2 zd. 2 KRO) w dacie wniesienia powództwa umożliwia Sądowi ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą wcześniejszą niż dzień wytoczenia powództwa, ale inną, późniejszą niż data żądania i czy data ta może być datą „dowolnie” ustaloną przez Sąd; nie skorelowaną z żadnym zdarzeniem i stanem faktycznym, jaki zaistniał m. stronami i nie znajdującym oparcia w zebranym w sprawie materiale dowodowym?”

Dokonując oceny powołanej przez Skarżącego przesłanki przedsądu należy stwierdzić, że analiza judykatury Sądu Najwyższego oraz dorobek literatury przedmiotu wskazują, iż przesłanka ta nie występuje. Sąd Najwyższy w przytoczonym postanowieniu z dnia 14 lutego 2020 r., V CSK 351/19

wyczerpująco wyjaśnił, że przepisy art. 52 § 1 i § 2 k.r.o. odróżniają ważne powody jako przesłankę żądania przez każdego z małżonków ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej od konieczności wystąpienia wyjątkowego wypadku jako warunku tego, aby sąd mógł ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa. Ocena spełnienia przesłanek określonych w art. 52 § 1 i 2 k.r.o. musi mieć charakter zindywidualizowany i opierać się na analizie konkretnych okoliczności danej sprawy. W konsekwencji, przytoczenie odmiennych rozstrzygnięć sądów powszechnych w sprawach o rozdzielność majątkową, ze względu na różnorodność stanów faktycznych tych spraw nie dowodzi, że przepis art. 52 § 2 k.r.o. stwarza realne i poważne trudności, przekraczające poziom występujący zwykle w przypadku każdego procesu decyzyjnego sądu orzekającego w konkretnej sprawie. Ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej między małżonkami, którzy pozostawali we wspólności ustawowej lub umownej, z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa jest dopuszczalne w zasadzie tylko wtedy, gdy z powodu separacji faktycznej (życia w rozłączeniu) niemożliwe było już w tym dniu ich współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym. Wskazanie w art. 52 § 2 k.r.o., iż wyjątkowym wypadkiem uzasadniającym możliwość ustanowienia rozdzielności majątkowej z dniem wcześniejszym niż wytoczenie powództwa jest okoliczność, że małżonkowie żyli w rozłączeniu, nie oznacza, iż w każdym przypadku życia w rozłączeniu sąd ma obowiązek ustanowienia rozdzielności majątkowej z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, lecz jedynie możliwość ustanowienia tej rozdzielności w takiej sytuacji.

W postanowieniu z dnia 22 grudnia 2020 r., III CSK 64/20 (niepubl.) Sąd Najwyższy dodatkowo wyjaśnił, że występująca w art. 52 § 1 k.r.o. klauzula "ważnych powodów" ma charakter elastyczny i pozostawia sądowi *meriti* szeroki margines swobody, wymagający subiektywnej i zindywidualizowanej oceny w każdej sprawie. Sama okoliczność istnienia między małżonkami separacji faktycznej nie przesądza o zasadności ustanowienia rozdzielności majątkowej, przy czym nie każda postać separacji faktycznej może stanowić ważny powód ustanowienia rozdzielności majątkowej.

Należy zatem uznać, że przedstawiony pogląd jest już utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Z tego względu nie można uznać, że występuje powołana przez Skarżącego przesłanka przedsądu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 3, art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 oraz § 10 ust. 4 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).